

Ikäihmisten neuvoston aloite asiointitaksikokeilun käynnistämisestä

Kunnanhallitus 19.08.2024 § 139

2/00.02.01.00/2024

Liperin ikäihmisten neuvosto on tehnyt 16.5.2024 kunnanhallitukselle osoitetun aloitteen asiointitaksikokeilun käynnistämisestä. Liperissä ei ole asiointitaksipalvelua. Yleisen joukkoliikenteen lisäksi kokeilussa oli syksystä 2017 alkaen aikataulun mukaan ajettu Viinijärvi – Liperi asiointiliikenne, joka lopetettiin vähäisen asiakasmäärän vuoksi. Ikäihmisten neuvoston esittämä asiointitaksi olisi joustavampi ja tarjoaisi asiointiliikennettä laajempaa palvelua. Tämän vuoksi sille olisi todennäköisesti enemmän kysyntää etenkin, jos omavastuu jäisi riittävän alhaiseksi.

Asiointiliikenteen aloittamista on selvitetty aiemmin kristillisdemokraattien 29.5.2021 jättämästä valtuustoaloitteesta. Toimivia asiointiliikennemalleja on useissa kunnissa. Liperissä vaihtoehtona olisi esimerkiksi malli, jossa kunta jaettaisiin alueisiin ja asiointikytyt olisi tilattavissa kullekin alueelle esimerkiksi esitetyn mukaisesti kerran kahdessa viikossa. Asiointiliikenne ohjautuisi lähimpään taajamaan. Käytännössä aloitusvaiheessa tähän voitaisiin kilpailuttaa yksi liikennöijä. Tämä olisi kustannuksiltaan edullisin malli. Joustavammissa malleissa asiointiliikennettä ajettaisiin esimerkiksi eri taajamiin, mutta näissä kustannukset kasvaisivat huomattavasti perusmallia korkeammiksi.

Asiointiliikenteen aloittamista puoltavia asioita on useita, kuten aloitteessa tuodaan esille. Toiveita tähän on tullut aiemman valtuustoaloitteen lisäksi myös sosiaalipalveluiden puolelta. Aloittamisen on estänyt käytännössä määrärahojen puute, mikä johti myös valtuustoaloitteen osalta siihen, ettei asiointiliikennettä aloitettu.

Asiointiliikenteen suunnittelu, liikennöijän kilpailuttaminen ja aloittamisesta tiedottaminen vaativat useamman kuukauden. Asiointiliikenne olisi aloitettavissa aikaisintaan vuoden 2025 puolella. Asiointiliikenteen aloittaminen vaatisi vuoden 2025 talousarvioon määrärahavarausten.

Asiointiliikennekokeilu tai kutsujoukkoliikenteen käynnistäminen voisivat sopia myös julkisen henkilöliikenteen palvelujen valtionavustuksen ehtoihin. Avustusta haetaan tammi-helmikuussa ja se olisi maksimissaan 50 % kustannuksista. Pohjois-Savon ELY-keskukselta sähköpostitse saadun tiedon mukaan tätä avustusta ei kuitenkaan ole myönnetty Itä-Suomessa.

Valtuustoaloitteen pohjalta alkuvuonna 2022 tehdyssä selvityksessä kutsuliikenteenä ajetun asiointiliikenteen tarjotut päivähinnat ovat olleet 180 ja 450 euron välillä lähialueen kilpailutuksissa. Hinnat eivät ole vertailukelpoisia, koska asiointiliikennettä on toteutettu erilaisilla malleilla ja sopimuksilla. Alueiden erilaisuus vaikuttaa asiointiliikenteen kilometreihin, millä on suora vaikutus päivähintaan samoin kuten vaaditulla kalustolla.

Asiointiliikenne ei ole kunnan lakisääteinen palvelu ja nykyisessä taloustilanteessa uusista avauksista tulisi pidättäytyä. Asiointiliikenteen aloittaminen siirtyy vuoden 2025 talousarvion yhteydessä ratkaistavaksi.

Vaikutusten arviointi	Asiointiliikenteellä olisi ikäihmisten neuvosten aloitteessa mainittuja positiivisia vaikutuksia kylillä asuvien autottomien ikäihmisten mahdollisuuksiin jatkaa asumista kotona. Asiointiliikenteen aloittaminen vaatisi lisämäärärahan joukkoliikenteen kustannuspaikalle.
Valmistelija	Talousjohtaja
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että asiointitaksikokeilua ei käynnistetä. Nykyisessä taloustilanteessa uusien toimintojen avauksista pidättäydytään. Asiointiliikenteen aloittaminen ratkaistaan vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote Lisätietoja	Ikäihmisten neuvosto Talousjohtaja p. 050 464 6663